

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

The Development of Model for the Characteristics of School
Administrators in the 4.0 era under Nakhon Ratchasima
Primary Educational Service Area Office 4

นิศาชล สังขรัตน์

Nisachol Sangkharat

สุรินทร์ ภูสิงห์

Surin Phusing

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

Sripatum University Khonkaen Campus

Email: Rungnisacholl@gmail.com

(Received: May 28, 2024/ Revised: August 28, 2024/ Accepted: August 29, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 2) สร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 และ 3) ประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 343 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ระยะที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNIModified

ผลการวิจัยพบว่า:

1) สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และลำดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้ (1) ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา (2) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ (3) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา (4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 ประกอบด้วย (1) หลักการและแนวคิด (2) วัตถุประสงค์ (3) วิธีดำเนินการ (4) แนวทางการประเมิน และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมรูปแบบพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การประเมินความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; คุณลักษณะ; ผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current condition, desired condition, and necessary needs in the model for developing the characteristics of school administrators in the 4.0 era. 2) create and verify the suitability of the model for developing the characteristics of school administrators in the 4.0 era. 3) evaluate the feasibility and benefit of a framework for developing the characteristics of school administrators in the 4.0 era. There are 3 phases of research; Phase 1: studies the current situation, desired condition, and necessary needs. The sample group consisted of 343 teachers. The research instrument was a 5-level rating scale, a questionnaire with an IOC between 0.80 - 1.00, and entire reliability test was 0.97. Phase 2: creation, and verification of appropriateness for 7 expert characteristics of school administrators in the 4.0 era. Phase 3: Evaluation of feasibility and usefulness; the group of informants was 15 people. The instrument used for data collection was a 5-level rating scale and questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation, and the priority of necessary needs with the PNIModified index value.

The results of the research showed that.

1) The overall current condition was at a high level. Overall desirable conditions were moderate, and the necessary needs were arranged in order of the needs as follows: (1) confidence and faith,(2) inspiration,(3) intellectual stimulation, and (4) consideration of individuality.2) The model for developing characteristics of school administrators in the 4.0 era consists of (1) principles and concepts, (2) objectives, (3) procedures, (4) evaluation guidelines, and (5) conditions of achievement, and the results of the inspection and evaluation of the appropriateness of the model was at the highest level.3) Feasibility assessment was a benefit of the model for developing the characteristics of school administrators in the 4.0 era. Overall, it was at the highest level, and usefulness was at the highest level.

Keywords: Development model, characteristics, educational institution administrators in the 4.0 era.

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่การบริหารและจัดการศึกษาของรัฐ การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาของเอกชน และในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) มีกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาใหม่ ได้แก่ 1) การกระจายอำนาจและการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีความโปร่งใสเป็นธรรมและมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้มากขึ้น และ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จากผลการพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมา ในด้านเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการจัดการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา แม้จะได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาแล้ว แต่หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานและการจัดการเท่าที่ควร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: 3)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษาดังนี้ 1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีกรวางแผน นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ 3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งทางด้านวิชาการ เช่น การจัดสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอนและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการให้บริการและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรักที่จะเรียนรู้และรู้จักแสวงหาความรู้ 4) การประสานความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล เช่นผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้และประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการมาช่วยพัฒนาทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์กีฬา สื่อ และเทคโนโลยี 5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้เข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น 6) การสร้างแรงจูงใจโดยเป็นผู้มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ให้ความสำคัญในความพยายามของทีมและสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมและการยกย่องให้รางวัล 7) การประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินผลภายนอก มีการนำผลประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงาน

อย่างเป็นระบบและครบวงจร 8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและนักเรียน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย 9) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น 10) การส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2565 มีเขตความรับผิดชอบ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอศีขรภูมิ อำเภอปากช่อง อำเภอสูงเนิน มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 180 โรงเรียน ผู้บริหารจำนวน 176 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 2,053 คน จำนวนนักเรียน 31,141 คน ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสถานศึกษาในยุคที่เทคโนโลยีและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความท้าทายอันมากมายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยการเรียนการสอนแบบผสม นวัตกรรมทางการศึกษา และความต้องการในการพัฒนาบุคลากร บรรดาผู้บริหารต้องรับมือกับหลากหลายปัญหาเพื่อสร้างสภาวะการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นสำหรับหน่วยงานและองค์กร เพื่อให้เกิดความก้าวหน้า พัฒนาสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมซึ่งถือว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ในอนาคต (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2565: 10)

2. จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 และการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

2.2 เพื่อสร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

2.3 เพื่อประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอขอบเขตเนื้อหา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 4

ในการศึกษาองค์ประกอบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยการสังเคราะห์ เอกสาร

1) ขอบเขตเนื้อหา

1.1) องค์ประกอบของขอบเขตเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 ประกอบด้วย 1) ด้านความ เชื่อมั่นและความศรัทธา 2) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ 4) การประเมิน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

2.1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน จาก 180 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,053 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

2.2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน จาก 180 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 360 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบ ประชากรกับตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 จากโรงเรียนที่มี วิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 3 คน โดยเลือกแบบ เจาจจง (Purposive Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1) การยกร่าง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1.1) ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความ ต้องการจำเป็นของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) นำมาร่างแนวทาง ตาม กรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา 2) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้าน การกระตุ้นทางสติปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล องค์ประกอบ แนวทาง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ 4) การประเมิน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

1.2) นำรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษานครราชสีมา เขต 4 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3) การตรวจสอบความเหมาะสม รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาและมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่ตรวจสอบยืนยันแนวทางโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Samp)

ระยะที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 9 คน

4. ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

4.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	D	I	PNI	ลำดับ
1. ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา	3.42	0.44	ปานกลาง	4.74	0.17	มากที่สุด	3.42	4.74	0.38	1
2. ด้านสร้างแรงบันดาลใจ	3.44	0.5	ปานกลาง	4.74	0.22	มากที่สุด	3.44	4.74	0.37	2
3. ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา	3.45	0.45	ปานกลาง	4.67	0.41	มากที่สุด	3.45	4.67	0.35	3
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.51	0.46	มาก	4.54	0.21	มากที่สุด	3.51	4.54	0.29	4
รวม	3.45	0.5	ปานกลาง	4.67	0.25	มากที่สุด	3.45	4.67	-	

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพปัจจุบันคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา อยู่ในระดับปานกลาง

$\bar{x} = 3.42$) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$)

สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$)

ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา (PNImodified = 0.38) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ (PNImodified = 0.37) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา (PNImodified = 0.35) และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (PNImodified = 0.29) ตามลำดับ

4.2 การสร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

1) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ด้านที่ 2 ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านที่ 3 ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา และด้านที่ 4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 4) แนวทางการประเมินรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

2) ผลตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน พบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4.3 การประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 15 คน พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 สภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

1) สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน ด้าน

มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรต้องเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ที่ใช้ในการสอน ซึ่งอาจทำให้บุคลากรรู้สึกไม่มั่นใจหรือทำให้เกิดความเครียดเนื่องจากการเรียนรู้สิ่งใหม่ การใช้เทคโนโลยีในการสอนอาจมีผลต่อการจัดการเวลาของบุคลากร โดยอาจต้องใช้เวลามากขึ้นในการเตรียมการและพัฒนาวัสดุการสอน ดังที่ สุกัญญา รอดระกำ (2561) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต้องมีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำในสถานศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ ในการบริหารงานที่พร้อมรับมือกับเปลี่ยนแปลง บริหารงานแบบประชาธิปไตย ได้รับความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหากับบุคลากรในองค์กร พัฒนาโดยใช้นวัตกรรมใหม่โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัย สุวิมล มธุรส และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การพัฒนานักเรียนสู่คนไทย 4.0 มี 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการบริหารแบบหวังผลสัมฤทธิ์ 2) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 3) ทักษะด้านภาษาการสื่อสารและการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมต่างชาติ นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพปัจจุบันทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การพัฒนานักเรียนสู่คนไทย 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของ มานะ ครุธาโรจน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0 พบว่าสภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2) สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อแยกเป็นรายด้านด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารยุค 4.0 เนื่องจากการศึกษากำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสถานการณ์ที่เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลและเทคโนโลยีขั้นสูง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเชี่ยวชาญในหลายด้านเพื่อให้สามารถเป็นผู้นำที่สอดคล้องกับยุคนี้ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ ธีระ รุญเจริญ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถและ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่ การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การเป็นผู้บริหารในยุคนี้กับการเป็นผู้บริหารในยุคก่อน มีความแตกต่างโดยสิ้นเชิง โดยถือว่าผู้นำจะเป็นผู้ที่สามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอย่างที่ต้องการ เพื่อเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรและผู้ใต้บังคับบัญชาพร้อมที่จะปฏิบัติตาม แต่ในปัจจุบันแนวคิดได้เปลี่ยนแปลงไป การเป็นผู้บริหารในปัจจุบันต้องอาศัยการยอมรับและความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา บทบาทของนักบริหารในปัจจุบัน จึงเน้นย้ำเรื่องของการประสานงาน (Coordination) ว่าจะทำอย่างไรให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญสิขิา แสนภูมิ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเชื่อมั่นศรัทธาต่อผู้บริหารมีความสำคัญมีผลต่อความสามารถในการนำทีมและส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Yukl (2010) กล่าวถึง การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ หรือภาวะผู้นำเชิงบารมีคือ ความสามารถในการมีอำนาจบังคับบัญชาให้ผู้ตามเกิดความซื่อสัตย์อย่างเข้มแข็ง มีความเสียสละทุ่มเท และที่สำคัญคือการมีอิทธิพลต่อผู้ตามซึ่งหลักในการสร้างบารมีให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำนั้น ไม่ใช่สิ่งที่ยากในการสร้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ัญญา มาศแดงสีดา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ จำแนกตามรายด้านได้ดังนี้ 1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบารมี พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบารมี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารทำงานโดยยึดหลักความถูกต้อง ผู้บริหารแสดงให้เห็นบุคลิกภาพเห็นถึงความแน่วแน่ในอุดมการณ์ และผู้บริหารแสดงให้เห็นคุณค่าของตนเองในทุกอิริยาบถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีเป้าหมายที่เป็นอุดมการณ์

5.2 รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ 4) ประเมินการ ประเมินการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา ด้านที่ 2 ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านที่ 3 ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา ด้านที่ 4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 4) แนวทางการประเมินรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้นำร่างแนวทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันตรวจสอบยืนยัน ประเมินความเหมาะสม จึงได้ข้อมูลทั้งประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ กำหนดเป็นวิธีดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ดังที่ ธีระ รุญเจริญ (2546) ได้เสนอว่ารูปแบบ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ 4) แนวทางการประเมินรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และมีการนำหลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 ดังที่ Lombardo and Eichinger (1996) ได้ให้ความหมายของหลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง เป็นสูตรที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยของ Morgan McCall และคณะจากสถาบัน Center for Creative Leadership (CCL) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในภายหลัง 2 คณะทำงานนั้น คือ Michael M. Lombardo และ Robert W. Eichinger ได้ตีพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าว เรื่อง The Career Architect Development Planner จนกลายเป็นสูตรที่โด่งดัง และมักถูกนำมาอ้างถึงว่าการที่คน

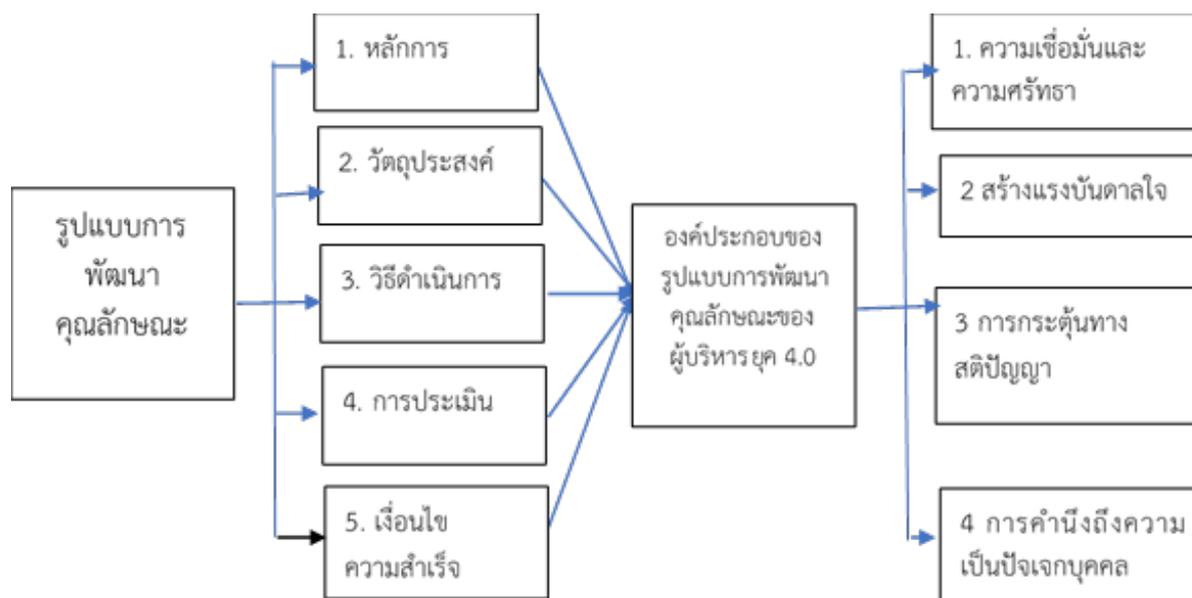

เราจะพัฒนาศักยภาพได้จริง ๆ นั้น มีสัดส่วนขององค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดำเนินตามอัตราส่วน 70 : 20 : 10 ซึ่งสูตรนี้มองว่าการที่ปัจเจกบุคคลจะสามารถพัฒนาตนเองได้จาก กิจกรรมพื้นฐาน 3 ส่วนด้วยกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 กระประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ผ่านการวิพากษ์โดยการสนทนากลุ่ม และประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นผู้ที่จะได้นำรูปแบบการบริหารภาคีเครือข่ายของสถานศึกษา ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นรูปธรรม สอดคล้องงานวิจัยของ ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูริย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินความเป็นไปอยู่ในระดับมากที่สุดและผลการประเมินความเป็นไปอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ในยุคการเปลี่ยนแปลง มีผลการประเมินความเป็นไปอยู่ในระดับมากที่สุดและผลการประเมินความเป็นไปอยู่ในระดับมากที่สุด

6. องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 1. หลักการของรูปแบบ 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3. วิธีดำเนินการ 4. แนวทางการประเมินรูปแบบ 5. เงื่อนไขความสำเร็จ ส่วนองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุค 4.0 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา 2) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

แผนภาพ องค์ความรู้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญการจำเป็นอยู่อันดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 การมีความเชื่อมั่นและความศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากเนื่องจากมีผลต่อทั้งการพัฒนาองค์กร การเรียนรู้ของนักเรียน และการสร้างสังคมที่ยั่งยืนโดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) ที่มีความต้องการจำเป็นสูง

2) จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 1. ด้านความเชื่อมั่นและความศรัทธา 2. ด้านสร้างแรงบันดาลใจ 3. ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา 4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

3) รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการ 4) การประเมินผล 5) เงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิผลทำให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการใช้รูปแบบการพัฒนานี้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะ

ของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันในตัวบุคคล
- 2) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา

8. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้ มีขนาดเหมาะสมกับท้องถิ่น*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ัญญามาต แดงสีดา. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.

ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2566). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 11(2), 521-530.

มานะ ครุฑาโรจน์. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0. *วารสาร สังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5(9), 351-369.

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2548- 2559*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุกัญญา รอดระกำ. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0. *การประชุมวิชาการ*. ในการประชุม วิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 Graduate School Conference 2018 of Suan Su- nandha Rajabhat University (หน้า 575-579). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สุวิมล มธูรส และคณะ. (2562). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นคร ลำปาง*. 8(2). 266-78.

อัญสิลา แสนภูมิ (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. *วิทยานิพนธ์ครุ ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ภาษาอังกฤษ

- Daengsida T. (2022). Transformational leadership of school administrators expands educational opportunities. Under the Rayong Primary Educational Service Area Office, Area 1. *Master of Education Thesis. Educational Administration*. Krirk University.
- Klanpaitoon S. (2021). Model for academic leadership development in the digital era for administrators. Basic educational institutions. *Doctor of Education Thesis Department of Educational Administration*. Graduate School: Naresuan University.
- Krutharot M. (2020). Strategies for developing the competency of administrators of basic educational institutions in the era of education 4.0. *Journal of Buddhist Social Sciences and Anthropology*. 5(9), 351-369.
- Mathurat S. et al. (2019). Thai education 4.0 in the context of educational institution administrators. *Journal of Nakhon Lampang Sangha College*. 8(2). 266-78.
- Ministry of Education. (2012). *Management of small schools to The size is appropriate for the local area*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Office of the National Education Commission, Office of the Prime Minister (2000). *National Education Plan 2005-2016*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Phetsombat P. (2023). Model for developing competency of school administrators under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office. *MCU Peace Studies Review Journal*. 11(2), 521-530.
- Rodrakam S. (2018). The role of educational institution administrators in the Thailand 4.0 era. In the 1st National Research Presentation Conference, Graduate School Conference 2018 of Suan Sunandha Rajabhat University (pages 575-579). Graduate college: Suan Sunandha Rajabhat University.
- Runcharoen T. (2003). *School administration in the era of educational reform*. Bangkok: Khao-fang.
- Saenphum A. (2022). Academic leadership of executives in the 4.0 era that affects their effectiveness. Administer the academic affairs of the educational institution Under the jurisdiction of the Nakhon Phanom Secondary Educational Service Area Office. *Master of Education, Major in Educational Administration*. Graduate School: Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Srisa-at B. (2017). *Preliminary research*. 8th printing. Bangkok: Suviriyasan.
- Yukl, G.A.. (2010). *Leadership in Organizations*. 7th ed. New Jersey: Prentice Hall.